

איך מחזירים אדם שהורחק, בלי שיישאר עליו סימן

התורה מקדישה פרק שלם לא להרחקה אלא לחזרה – טקס מפורט שכל תכליתו להכניס אדם בחזרה פנימה. מי שיודע לקבל אנשים בחזרה מגלה שגם הוא מקבל הזדמנות שנייה.

ויקרא י"ד, א' – ט"ו, ל"ג · פרשה 28 מתוך 54

מה קורה בפרשה

הפרשה נפתחת בפסוק שכולו כותרת: "זאת תהיה תורת המצורע ביום טהרתו". לא ביום טומאתו – ביום שהוא חוזר. ואז מגיע התיאור המפורט של הטקס.

והפרט הראשון הוא המפתיע ביותר: "ויצא הכהן אל מחוץ למחנה". הכהן, האיש הכי מכובד במערכת, יוצא בעצמו אל מחוץ למחנה כדי לבדוק אם האדם מוכן לחזור. הוא לא מחכה שיביאו אותו.

הטקס כולל שתי ציפורים – אחת נשחטת ואחת משולחת חופשי אל פני השדה – עץ ארז ואזוב ושני תולעת, גילוח מלא, טבילה, ושבעה ימי המתנה נוספים בתוך המחנה אבל מחוץ לאוהל. אחר כך קורבנות, ולמי שידו קצרה – גרסה מוזלת. הפרשה מסתיימת בנגעי בתיים ובדיני זיבה.

ויצא הכהן אל מחוץ למחנה.

ויקרא י"ד, ג' · האדם הבכיר במערכת הולך בעצמו אל מי שבחוץ

שלוש נקודות

- חזרה היא הליך מסודר, לא הרשאה בעל פה. יש שלבים, יש בדיקה חוזרת, ויש תאריך. אדם שאמרו לו "הכול בסדר" בלי מסלול ברור נשאר לתמיד בסטטוס לא ידוע.
- הבכיר יוצא אל מי שבחוץ. הכהן הולך אליו. מערכת שמחייבת את מי שנפל להוכיח את עצמו מרחוק, בדרך כלל לא רואה אותו שוב.
- עלות ההשתלבות מותאמת ליכולת. "ואם דל הוא ואין ידו משגת" – הטקס מוזל. תהליך חזרה שעולה כסף שאין למי שנפל, הוא סגירת דלת בלבוש של פרוצדורה.

הכהן · היציאה החוצה

עיון

אף אחד לא חייב אותו לצאת. הוא יכול היה להמתין שהאיש יגיע לשער.

המנגנון כולו היה יכול להיות פשוט הרבה יותר. שיבוא האיש עד לקצה המחנה, שיעמוד במרחק, שיראה לכהן את הכתם. במקום זה, הכהן קם והולך אליו – אל המקום שאף אחד לא הולך אליו.

וזה משנה את כל משמעות הרגע. אדם שישב שבועות לבדו, שראשו פרוע ובגדיו קרועים, שהיה חייב להכריז על עצמו כדי שיתרחקו – האדם הזה רואה פתאום את הכהן הולך לקראתו.

ושימו לב לפרט האחרון בטקס: אחרי כל הגילוח והטבילה, הוא נכנס למחנה – ויושב שבעה ימים מחוץ לאוהל. עוד שבוע ביניים. לא בחוץ ולא לגמרי בבית. התורה מכירה בכך שאין חזרה בבת אחת, ושמי שהיה בחוץ צריך זמן להתרגל לחדר מלא אנשים.

מושגים בפרשה

נגעי בתיים

בית שנמצא בו נגע – מפנים אותו, ואם לא חלף, מוציאים אבנים ובסופו של דבר נותצים.

ארז ואזוב

לטקס נדרשים גם עץ ארז – הגבוה שבעצים – וגם אזוב, שיח נמוך ופשוט.

שתי הציפורים

אחת נשחטת על כלי חרס מעל מים חיים, והשנייה נטבלת בדמה ומשולחת אל השדה.

ברכות ל"ד ע"ב

בגמרא

במקום שבעלי תשובה עומדים – צדיקים גמורים אינם עומדים.

אמירה שנשמעת מוזרה בפעם הראשונה. מי שנפל וקם עומד במקום גבוה יותר ממי שמעולם לא נפל? הרי הוא זה שקלקל. אבל ההיגיון מדויק. **אדם שמעולם לא נכשל אינו יודע מה זה לתקן.** הוא לא נאלץ להסתכל על עצמו, לא שילם מחיר, ולא נדרש להחליט מחדש מי הוא רוצה להיות. מי שקם עשה את כל זה, ובדרך כלל למד ממנו דברים שאי אפשר ללמוד בשום דרך אחרת. ומה יוצא לנו מזה: שני דברים. כלפי אחרים – כשמישהו חוזר, שווה לומר את זה במפורש, פעם אחת, כדי שלא יצטרך לנחש. וכלפי עצמנו: **מי שנכשל במשהו ומתקן, יוצא ממנו חזק יותר ממי שמלכתחילה לא ניסה.** זו לא נחמה – זו אבחנה. ולכן שווה לספר את הכישלון בגוף ראשון, ולא לקוות שיישכח.

רבי אריה לויין · שערי הכלא

סיפור

הוא נכנס לבית החולים למצורעים בירושלים, כשאיש לא רצה להתקרב לשם.

בירושלים של תחילת המאה פעל בית חולים למצורעים, ורוב האנשים עקפו את הרחוב כולו. רבי אריה לויין נהג להיכנס לשם, לשבת עם החולים, ללחוץ ידיים, ולדבר איתם על דברים רגילים. מסופר שכשהזהירו אותו מפני ההידבקות, ענה שאם ייכנס ולא ייגע – עדיף שלא ייכנס כלל. **הפחד עצמו, אמר, הוא חצי מהמחלה שלהם.** וזה בדיוק מה שהתורה מבקשת מהכהן. לא רגש, לא נאום, ולא הצהרה על ערכים. פשוט לצאת אל מחוץ למחנה – ולהיות האדם הראשון שהוא רואה אחרי הרבה זמן.

מבט קדימה

בטקס החזרה לוקחים שתי ציפורים. אחת נשחטת, והשנייה – טובלים אותה בדם הראשונה, ואז משלחים אותה חופשי אל פני השדה. היא עפה משם עם הסימן עליה. **ויש בתמונה הזאת משהו מדויק להפליא.** אף אחד לא יוצא ממשהו קשה בלי סימן, וגם אין צורך להעמיד פנים שאין. הציפור לא מנוקה – היא משוחררת. ההבדל בין אדם שנשאר בפנים לבין אדם שממשיך אינו בכך שהוא נקי מזיכרון, אלא בכך שנתנו לו לעוף.

זאת תהיה תורת המצורע – ביום טהרתו.

ויקרא י"ד, ב' · הפרק כולו עוסק ביום החזרה, לא ביום ההרחקה

התוספת

בגובה העיניים · בינך לבין החיים · קהלת ב'

כשהעבודה בולעת את מה שעבדת בשבילו

אנחנו עובדים קשה כדי לפרנס את מי שאנחנו אוהבים ולבנות חיים טובים – ולפעמים העבודה גדלה כל כך עד שהיא בולעת בדיוק את מה שעבדנו בשבילו. קהלת שם על זה את האצבע.

ומה יתרון לאדם בכל עמלו שיעמל תחת השמש.

קהלת ב', כ"ב

לקחת מזה: השבוע, עצרו פעם אחת באמצע יום עבודה עמוס ושאלו: **"בשביל מה אני עושה את כל זה?"** ואז בחרו מעשה אחד קטן שמחזיר את הכיוון – לסגור את המחשב בזמן לארוחת הערב, להבטיח לילד ולקיים, לומר "מספיק להיום". **העבודה תחכה; מה שהיא נועדה לשרת – לא תמיד.**

בקרוב באתר binathalev.co

בינת הלב הוא אתר לימוד יומיומי – פרשת השבוע, אגדות חז"ל וחוכמה יהודית בשפה של היום. בכל עמוד הקונפליקט האנושי שמאחורי הטקסט, ובסופו דבר אחד מעשי לקחת אל השבוע. עזר לימודי בלבד. הסיפורים מסופרים בלשון חופשית – יש לעיין במקור. פרקי העיון אינם ציטוט מן המקורות; הפוסקים ודברי חז"ל מובאים בשמם.

טעון גניזה